

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:865

av Annika Eclund (KD)

Breddad kulturfinansiering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra de skattemässiga incitamenten för privat finansiering av kulturverksamhet.

Motivering

Vi kristdemokrater brukar understryka betydelsen av att ha balans mellan samhällets tre sektorer. Det viktiga civila samhället utgörs av familjer, föreningar, stiftelser, organisationer och övriga sammanslutningar av människor som, utan ekonomisk vinst som målsättning, drivs för att förbättra och ge mervärde. Den privata sektorn utgörs av näringslivet som i grunden är samhällets ekonomiska motor som genererar jobb och skatteintäkter. Den politikerstyrda offentliga sektorn, som finansieras via skatter och inkluderar stat, kommun och landsting, ska framförallt ha en understödjande och samordnande funktion gentemot de övriga samhällssektorerna.

Svenskt kulturliv har under lång tid i alldeles för hög utsträckning präglats av det offentliga i både drift och finansiering. Jag anser att det offentliga ska ha en subsidiär, dvs understödjande, roll men inte spela huvudrollen.

Den privata sektorn bidrar till kulturlivet genom utbud och efterfrågan. Ett tydligt exempel är vår musikindustri. Sverige har en blomstrande musikindustri helt enkelt därför att människor både i vårt eget och andra länder tycker att många av våra artister producerar bra musik.

Civilsamhället är grundförutsättningen för det kulturella livet. Utan det engagemang, det intresse och den passion för de olika kulturella uttrycken som finns hos människor

och föreningar skulle inga kulturbudgetar i världen hjälpa. Men det civila samhällets kulturaktörer är idag i alltför hög utsträckning helt beroende av offentlig finansiering.

Kristdemokraterna anser att samhället på ett bättre sätt behöver hitta en balans mellan de tre sektorerna. När det på kultursidor talas om en fri kultur, avses i regel en kultur fri från marknadsmekanismerna – från utbud och efterfrågan. Det var mot den bakgrunden 1974 års kulturpolitiska mål skrevs, om att kulturpolitiken skulle motverka ”kommersialismens negativa verkningar” inom kulturen.

När vi kristdemokrater talar om behovet av en fristående kultursektor, menar vi däremot en sektor som är fristående från politisk styrning. Inte bara i en beslutsmässig mening utan också, i högre grad än vad som är fallet idag, i ekonomisk mening.

En betydelsefull målsättning med svensk kulturpolitik bör därför vara att uppmuntra, stödja och underlätta alternativa finansieringsvägar för kultursektorn och för kulturarbetare. Att kratta manegen för kulturmecenaternas återkomst.

Här har redan gjorts en del politiska insatser av stor betydelse. År 2011 tillsattes den statliga kommittén Kulturbryggan som jobbar med att hitta alternativa och kreativa finansieringmetoder för kulturprojekt. Den fördelar också kulturmedel både från statens kulturbudget, från privata donatorer och från olika stiftelser till nya kulturprojekt. Verksamheten påminner om stipendieförfaranden och har delvis bidragit till ett nytt tänk rörande kulturfinansiering.

En annan betydelsefull reform är att stiftelser med ändamålet kultur i och med 2014 års budgetproposition befrias från skatt. Det finns idag drygt femton hundra kulturstiftelser i Sverige, med ett sammanlagt kapital på 27,5 miljarder. Reformen ligger för nära i tiden för att säga något om vad det betyder i nuet. Men att avkastningen av kulturstiftelsernas kapital nu skattebefrias bör kunna ha stor och avgörande potential för framtidens kulturfinansiering.

Vi behöver nu gå vidare med att ytterligare ge skattemässiga incitament för icke-offentlig finansiering av kultursektorn. Gåvoskatteavdraget, som Kristdemokraterna drev igenom i Alliansregeringen, gäller enbart enskilda gåvogivare och enbart till hjälpverksamhet. Reformen har varit av stor betydelse för det civila samhället. Att den nya regeringen vill avskaffa detta är mycket negativt för det civila samhället.

Hur systemet skulle kunna breddas för att också göra stöd till kultur avdragsgillt bör undersökas vidare. Hur man bygger upp ett skattesystem som gör det möjligt är ingen okomplicerad fråga, men från Kristdemokraternas sida är viljeinriktningen solklar. Samtidigt behöver det offentliga på olika sätt bli duktigare på att förmedla kultursponsring som idé till näringslivet.

Det är samma villkor för att sponsra idrott som det är att sponsra kultur, ändå är idrottssponsringen långt mer omfattande. Hur Sverige ska kunna uppmuntra ökad sponsring inom kulturen är en viktig framtidsfråga för hela sektorn.

Över huvud taget bör de offentliga regelverken ses över för att underlätta och uppmuntra enskilda och företag att bidra finansiellt till kultursektorn.

Annika Eclund (KD)